

با نابغه جهان اسلام آشنا شویم (۱)

نکته: سید محمد حسین طباطبائی (عَلَمُ الْهَدَى)، خردسال ترین حافظ قرآن کریم، از چهره‌های درخشانی است که توانسته اعجاب و تحسین نه تنها قرآن‌دوستان و مسلمانان، بلکه حتی دیگران را نیز برانگیزد. ایشان با وجود این که تنها هفت سال سن دارند، علاوه بر اشراف کامل بر حفظ تمامی آیات قرآن و ترجمه آن‌ها با شماره آیات، بر بخش قابل توجهی از روایات و اشعار مذهبی نیز مسلط‌اند. علم‌الهدی اکنون از طلاب حوزه علمیه محسوب می‌شوند و در یکی از دانشکده‌های قم نیز به تحصیل مشغول‌اند. ایشان از سوی مقام معظم رهبری به «نابغه جهان اسلام» موسوم گشته‌اند. در این مصاحبه در محضر ایشان و پدر بزرگوارشان سؤالاتی را مطرح می‌نماییم. ابتدا سؤالات خود را از حجة الاسلام طباطبائی، پدر ایشان، شروع می‌کنیم:

○ دیدار آشنا: لطفاً شمه‌ای کوتاه از زندگی و توان‌مندی‌های آقاسید محمد حسین را بیان بفرمایید.

□ حجة الاسلام طباطبائی: ایشان قبل از دو سال پیش، کل قرآن را در سن پنج سالگی حفظ کردند. حفظ ایشان هم با ترجمه بود. این در تاریخ اسلام، کم‌نظیر و یا شاید بی‌نظیر است که بچه‌ای در سن پنج سالگی کل قرآن را حفظ کرده باشد. از زمانی که ایشان نبوغ و استعداد خودشان را نشان دادند، من به‌طور جدی در زمینه‌های گوناگون با ایشان شروع به کار کردم، به‌خصوص در زمینه علوم اسلامی.

پس از پایان حفظ قرآن، تدریس دروس حوزوی در زمینه صرف و نحو را برایشان شروع کردم

مصاحبه با

سید محمد حسین

طباطبائی (عَلَمُ الْهَدَى)

و اکنون هم در زمینه ترکیب قرآن با ایشان کار می‌کنم. از جمله دروس دیگری که ایشان بدان مشغول‌اند، تفسیر و مکالمه عربی است که بحمدالله، سه‌نیم سال آن را پشت سر گذاشته و یک‌نیم سال دیگر از آن باقی مانده است. در بسیاری از مسافرت‌هایی که به خارج از کشور داشته‌اند، ایشان توانسته به‌خوبی با زبان عربی با مخاطبان خودشان با خبرنگاران عرب‌زبان صحبت کنند و با علمای اسلام، که در خارج از کشور هستند، ارتباط خوبی برقرار کنند.

در زمینه تاریخ هم، ایشان مطالعات خوبی دارند. برای ایشان یک کتابخانه مجهز در نظر گرفته‌ایم که بتوانند در زمینه تاریخ و علوم قرآنی کار کنند. اکنون زیر نظر دو، سه استاد درس می‌خوانند.

○ آیا ایشان غیر از قرآن، منابع دیگری را هم حفظ کرده‌اند؟

□ بله، از احادیث اصول کافی و اشعار فارسی نیز حفظ کرده‌اند و اکنون مشغول حفظ اشعار عربی‌اند؛ از هر شاعر عرب، ایشان یک یا دو قصیده از حفظ دارند.

○ به‌طور کلی علت علاقه‌مند شدن ایشان به حفظ قرآن چه بوده است؟

□ چون من، خودم و مادر ایشان قرآن را حفظ کرده بودیم، سایر بچه‌های ما هم

مشغول حفظ قرآن بودند، ایشان در خانواده‌ای به دنیا آمدند که همه اهل قرآن بودند. ایشان هم همان‌طور که رشد و نمو می‌کردند، با صدای قرآن آشنا می‌شدند. حتی در سن دو سال و چهار ماهگی، ایشان جزء ۳۰ قرآن را حفظ بودند، در حالی که در آن سن، شاید معمولاً بچه‌ها مقدار کمی از آیات - مثلاً، دو، سه آیه و یا حداکثر یک سوره - را می‌توانند بخوانند، اما ایشان جزء ۳۰ قرآن را کاملاً حفظ بودند. ایشان برای اولین بار، که خدمت مقام معظم رهبری رسیدند، در سن ۳ سالگی بود که جزء ۲۹ و ۳۰ قرآن و خلاصه دو جلد از اصول کافی را حفظ کرده بودند. یادم هست وقتی به محضر ایشان رسیدیم، علم‌الهدی سه ساله بودند و روایاتی در باب ولایت فقیه خواندند که آقا خیلی خوشحال شدند و می‌خندیدند. من دیدم روایاتی را که ایشان می‌خوانند با آقا هماهنگ است و چون ایشان هم روایات را حفظ بودند، با علم‌الهدی می‌خواندند: «الْفَقِيْهَ حَقَّ الْفَقِيْهَ الزَّاهِدُ فِي الدُّنْيَا، الرَّاعِبُ فِي الْآخِرَةِ...» یا «أَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِتًا لِنَفْسِهِ...».

○ آیا برای آینده ایشان هم برنامه‌ریزی کرده‌اید؟

□ اکنون که بحمدالله در علوم حوزوی پیشرفت خوبی دارند. در زمینه علوم غیر حوزوی هم عده‌ای از استادان نظر داده‌اند که اگر ایشان ابتدا خلاصه تمام علوم را بدانند،

عین همان درس استاد را تحویل می‌دهند. تمام استادان ایشان همیشه از حافظه و فهمشان ابراز شگفتی می‌کنند.

○ آیا پرداختن به قرآن، ایشان را از فعالیت‌های دیگر باز نمی‌دارد؟

□ نه، اصلاً کسی که می‌خواهد حافظه‌اش قوی‌تر شود و مثلاً، قدرت هوش و استعدادش بالا برود، همین‌که قرآن می‌خواند و آن را حفظ می‌کند، نورانیتی در فکر و اندیشه او ایجاد می‌شود که یادگیری علوم دیگر برایش آسان می‌گردد. در مورد ایشان، من خودم می‌بینم که وقتی علوم دیگر را مطرح می‌کنیم به راحتی درک می‌کنند؛ مثلاً، برای امتحان، یک هفته زبان انگلیسی خواندند، با این‌که زبانی غیر قرآنی بود، به راحتی یاد گرفتند. یا مثلاً، از کتاب انگلیسی دوم راهنمایی در همان روز اول، ۱۰ صفحه درس گرفتند و همه را حفظ کردند که استاد چه می‌گوید و طرز نوشتن حروف چگونه است. قرار است ان‌شاءالله، پس از اتمام دوره عربی، انگلیسی

سریع‌تر پیشرفت می‌کنند و ان‌شاءالله، با علوم روز هم بهتر و بیش‌تر آشنا می‌شوند.

○ اکنون وضعیت تحصیلی ایشان به چه شکلی است؟

□ به‌طور خاص، ایشان درس می‌خوانند، اما نه به‌شکل سنتی که در مدارس مرسوم است. البته تحت اشراف برخی از استادان دانشگاه هستند و در یکی از دانشکده‌های قم تحصیل می‌کنند.

○ آیا ایشان مانند سایر بچه‌ها بازی هم می‌کنند؟

□ بله، بازی هم می‌کنند؛ مثل بچه‌های دیگر. بعضی مواقع که مثلاً، کسی تلفن می‌زند و ایشان جواب می‌دهند؛ می‌پرسند: فلان آیه معنایش چیست، در چه سوره‌ای است، جزء چندم قرآن است، شأن نزولش چیست،... همه را جواب می‌دهند. اما وقتی گوشی تلفن را روی زمین می‌گذارند، مجدداً به سرعت، دنبال بازی می‌روند. این صحنه‌ها زیاد تکرار شده است که ایشان بین بازی و مسائل درسی را جمع کرده‌اند. این‌طور نیست که چون معلوماتشان زیاد شده دیگر با بچه‌ها بازی نکنند، نه وقتی که بازی می‌کنند مثل یک بچه تمام عیار بازی می‌کنند. هنگام درس و بحث هم شش‌دانگ حواسشان جمع بحث و درس است؛ یعنی، وقتی استاد درس می‌دهد، فردای آن‌روز،

عربی، انگلیسی را شروع کنند. بنابراین، قرآن کریم پایه تمام علوم است.

○ آیا برای کسانی که می‌خواهند چنین فرزندی داشته باشند. توصیه خاصی دارید؟

این‌ها ابتدا باید از خودشان شروع کنند؛ از زندگی شخصی‌شان، از اخلاق خودشان، از کسب و کار خودشان. درآمدشان حلال باشد، خودشان اهل قرآن باشند و سعی کنند برای بچه‌هایشان استادان خوبی در زمینه قرآن فراهم کنند. به همین منظور، ما مؤسسه‌ای دایر کرده‌ایم که بچه‌ها را از سن پنج‌سالگی ثبت نام می‌کنیم و به آن‌ها قرآن آموزش می‌دهیم.

در این مؤسسه با نام «جامعه القرآن الکریم» همین روشی رابه کار می‌گیریم که ما با علم‌الهدی اجرا کرده‌ایم. این مؤسسه در چهارراه فاطمی قم واقع است و علاوه بر اهالی قم، شهرستانی‌ها هم می‌توانند از آن استفاده کنند.

○ با آرزوی سلامت و موفقیت روزافزون برای شما و تمام قاریان قرآن، در خدمت آقای علم‌الهدی هستیم با سؤالاتی که از ایشان خواهیم پرسید. بفرمایید قرآن چه راه حل برای جلوگیری از نزاع بین زوجین بیان کرده است؟

□ علم‌الهدی: «فان خِفتم شِقَاقَ بَیْنَهُمَا فابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ اَهْلِهِ وَ حَكَمًا مِنْ اَهْلِهَا» (نساء: ۳۵)؛

اگر دیدید زن و مرد می‌خواهند اختلاف کنند، یک نفر از طرف مرد و یک نفر از طرف زن انتخاب کنید تا رفع اختلاف کنند.

○ قرآن چه شیوه‌ای برای تربیت فرزندان پیشنهاد می‌کند؟

□ علم‌الهدی: «فاقرؤوا ما تیسّر من القرآن» (مزمّل: ۲۰)؛

هر قدر که ممکن است قرآن بخوانید. [پدر و مادر خودشان قرآن بخوانند و به فرزندان‌شان نیز قرآن خواندن بیاموزند.]

○ وظیفه فرزندان در مقابل والدین چیست؟

□ علم‌الهدی: «فلا تَقُلْ لهما اُفٌ و لا تنهرهما و قل لهما قولا کریماً» (اسراء: ۲۳)؛ به پدر و مادر، کوچک‌ترین بی‌احترامی نکنید و آن‌ها را از خودتان نرنجانید و با آن‌ها خوب سخن بگویید.

○ لطفاً از اشعاری که حفظ کرده‌اید، چند بیتی از اشعار محتشم را در باره حضرت سیدالشهدا (علیه السلام) بخوانید.

□ علم‌الهدی: روزی که شد به نيزه سر آن بزرگوار خورشید سر برهنه برآمد ز کوهسار

هرچند بر تن شهدا چشم کار کرد
بر زخم‌های کاری تیغ و سنان فتاد
ناگاه چشم دختر زهرا در آن میان
بر پیکر شریف امام زمان فتاد
بی اختیار نعره «هذا حسین» از او
سر زد چنان‌که آتش از او در جهان فتاد
پس با زبان پرگله آن بضعة الرسول
رو به مدینه کرد که «یا ایها الرسول»

موجی به جنبش آمد و برخاست کوه کوه
ابری به بارش آمد و بگریست زار زار
گفتی تمام زلزله شد خاک مطمئن
گفتی فتاد از حرکت چرخ بی قرار
عرش آن زمان به لرزه درآمد که چرخ پیر
افتاد در گمان که قیامت شد آشکار
جمعی که پاس محملشان داشت جبرئیل
گشتند بی عماری و محمل، شتر سوار
با آن‌که سر زد آن عمل از اقامت نبی

○ چه تحلیلی از حادثه عاشورا دارید؟
□ علم الهدی: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى» (شوری: ۲۳)؛
خداوند می‌فرماید: ای پیامبر، بگو من مزد رسالت از شما نمی‌خواهم، جز این‌که به خاندان من نیکی کنید.
«یا رسول الله لو عایتهم و همو مایین قتل و سباء»
شاعر عرب می‌گوید: ای پیامبر، کاش بودی و این‌ها را می‌دیدی که چه‌طور با خاندانت برخورد کردند؛ آن‌ها را کشتند و اسیر کردند. (ادامه دارد).

روح الامین ز قوم نبی گشت شرمسار
وانگه ز کوفه خیل علم رو به شام کرد
نوعی که عقل گفت قیامت قیام کرد
بر حربگاه چون ره آن کاروان فتاد
شور و نشور و وا همه را در گمان فتاد
هم بانگ نوحه غلغله در شش جهت فکند
هم گریه بر ملا یک هفت آسمان فتاد
هر جاکه بود آهویی از دشت پاکشید
هر جاکه بود طایری از آشیان فتاد
شد وحشتی که شوم قیامت به باد رفت
چون چشم اهل بیت بر آن کشتگان فتاد